

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/99/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200093
Dátum vydania rozhodnutia: 05.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200093.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: JUDr. N. F., narodený dňa XX. G. XXXX, bytom v N., Č.. XXX, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 21. novembra 2017, Č.: 43478-2/2017-BA, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2019, č.k. 7Sa/5/2018-73, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2019, č.k. 7Sa/5/2018, z a m i e t a .

Žalovaný n e m á n á r o k na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 16. apríla 2019, č.k. 7Sa/5/2018-73, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 21. novembra 2017, Číslo 43478-2/2017-BA. Predmetným rozhodnutím žalovaný ako odvolací správny orgán postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0213132617-GC04/17 zo dňa 23. marca 2017, vo veci predpísania dlžného poistného a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie marec 2015, apríl 2015, máj 2015, jún 2015, júl 2015, august 2015, september 2015, október 2015, november 2015, december 2015, január 2016, február 2016, marec 2016, apríl 2016, máj 2016, jún 2016, júl 2016, august 2016, september 2016, október 2016, november 2016, december 2016, január 2017 a február 2017 nasledovne: poistné na nemocenské poistenie v sume 3 923,91 €, poistné na starobné poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 16 050,89 €, poistné na invalidné poistenie v sume 5 350,30 € a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 4

236,06 €. Neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu je príloha.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 3 ods. 1 písm. b/, § 5, § 6 ods. 1 a 2, § 14 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 1, zákona o sociálnom poistení, § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci zistil, že žalobca mal ku dňu 4. február 2015, kedy došlo k ukončeniu podnikateľskej činnosti vykonávanej na základe živnostenských oprávnení, postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia. Príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov dosiahol ako advokát zapísaný v zozname advokátov pod číslom XXXX vedenom Slovenskou advokátskou komorou a ako správca konkurznej podstaty zapísaný v zozname správcov a konkurzov a reštrukturalizácií pod číslom SXXXX vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Z potvrdenia Okresného úradu Senec, odbor živnostenského podnikania, sp. č. OU-SC-OZP-2015/002422-2 zo dňa 4. februára 2015 vyplynulo, že došlo k ukončeniu podnikateľskej činnosti žalobcu vykonávanej na základe živnostenských listov, sp. č. ŽO-1994/01460, sp. č. ŽO-1998/08990-00002 a sp. č. ŽO-2002/17677-00002 zo dňa 5. februára 2015. Hoci žalobca požiadal o odhlásenie jeho osoby ako samostatne zárobkovo činnnej z účasti na sociálnom poistení ku dňu 4. február 2015, k zániku všetkých jeho oprávnení nedošlo, keďže bol naďalej evidovaný v zozname advokátov SAK a v zozname správcov konkurzov a reštrukturalizácií a jeho príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa zákona o dani z príjmu boli vyššie ako zákonom stanovená hranica príjmu v výške 4830 eur. Žalovaný preto správne konštatoval, že žalobcovi nezaniklo sociálne postavenie SZČO dňa 4. februára 2015 podľa § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vzhľadom na to, že príjmy z podnikania, ktoré dosiahol v rozhodujúcom období presiahli citovaným zákonom ustanovenú hranicu príjmov a vzhľadom aj na tú skutočnosť, že v období po 4. februári 2015 bol držiteľom platných oprávnení na vykonávanie uvádzaných činností.

4. Zmenou právnej formy výkonu advokácie žalobcovi nezaniklo právne postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 338/2013 Z.z. účinného od 1. januára 2014. Podľa § 15 zákona o advokácii účinného od 1. januára 2004, spoločníkmi a konateľmi spoločnosti s ručením obmedzeným môžu byť len advokáti, ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčarknutím zo zoznamu advokátov, t.j. stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa zákona o advokácii. Advokát je podľa § 15 zákona o advokácii účinného od 1. januára 2004 oprávnený poskytovať právne služby, aj keď je nositeľom tohto oprávnenia v danom prípade spoločnosť s ručením obmedzeným, pretože advokát, ktorý koná za spoločnosť, je aj naďalej oprávnený vykonávať advokáciu. Pri posudzovaní trvania povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobcu ako samostatne zárobkovo činnnej osoby a pri predpísaní dlžnej sumy poistného a povinných príspevkov žalobcovi, Sociálna poisťovňa vychádzala len z príjmov, ktoré žalobca dosiahol podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov, nie z príjmov, ktoré v rozhodujúcom období (rozhodujúce obdobie upravuje § 139 ods. 2 zákona o sociálnom poistení) dosiahol ako zamestnanec podľa § 5 ods. 1 písm. a/ až h/ zákona o dani z príjmov.

5. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného spolu s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko má oporu vo vykonanom dokazovaní a náležite zistenom skutkovom stave, ktorý bol správne posúdený a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP.

6. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 § 168 SSP tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. U úspešného žalovaného nezistil podmienky, na základe ktorých to možno spravodlivo požadovať a žalobca bol v konaní neúspešný.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace právo v takej miere, že došlo k poručeniu práva na spravodlivý proces a správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP).

9. S rozsudkom zo 16. apríla sa žalobca nestotožnil, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ak správny súd vyslovil v rámci odôvodnenia rozsudku, že zmenou právnej formy výkonu advokácie osoby žalobcu nezankulo právne postavenie advokáta, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 zákona o sociálnom poistení, nakoľko podľa § 15 zákona o advokácii, spoločníkmi a konateľmi spoločnosti s ručením obmedzeným môžu byť len advokáti, ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, t.j. stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa zákona o advokácii, pričom advokát je podľa § 15 zákona o advokácii oprávnený poskytovať služby, aj keď je nositeľom tohto oprávnenia v danom prípade spoločnosť s ručením obmedzeným, pretože advokát, ktorý koná za spoločnosť, je aj naďalej oprávnený vykonávať advokáciu sa zásadne nestotožnil dôvodiac tým, že takýto právny záver zjavne diskriminuje výkon advokácie ako osobitnej formy výkonu podnikateľskej činnosti prostredníctvom slobodných povolání vo vzťahu k iným formám výkonu podnikateľskej činnosti. V nadväznosti na uvedené citoval ustanovenia § 5, § 3 ods. 1 písm. b/ a § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a § 15 ods. 6 zákona o advokácii. Bol toho názoru, že v prípade ak právny predpis (zákon o advokácii) v uvedenom prípade explicitne zakazuje ďalší výkon činnosti advokáta ako SZČO, zánik oprávnenia na výkon činnosti ako SZČO tak, ako to predpokladá ustanovenie § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, nastáva priamo zo zákona, bez ohľadu na skutočnosť, či prišlo alebo neprišlo k vyčiarknutiu advokáta zo zoznamu advokátov vedených SAK, a to od okamihu výkonu advokácie vo funkcii konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, až do doby opätovného obnovenia činnosti (výkonu advokácie) vo forme SZČO. Od začatia výkonu advokácie v spoločnosti s ručením obmedzeným má byť predmetom posudzovania pre účely sociálneho poistenia príjem dosahovaný z titulu výkonu funkcie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, pričom v prípade, ak fyzická osoba dosahuje príjem z titulu výkonu funkcie konateľa spoločnosti, považuje za absurdné a diskriminačné, aby táto osoba bola povinná hradiť odvody na sociálne poistenie z titulu riadne ukončenej podnikateľskej činnosti ako SZČO v minulosti, t.j. aby bol výpočtový základ pre výšku jeho odvodovej povinnosti použitý príjem z minulej (riadne ukončenej) formy výkonu advokácie (s rozdielnym IČO). Do popredia tu v tejto súvislosti tiež vystupuje otázka, po aké obdobie by sa mal posudzovať príjem z riadne ukončenej podnikateľskej činnosti SZČO, ak táto osoba vo funkcii konateľa nebude poberať žiadny príjem. V súvislosti s uvedeným dal do pozornosti tú skutočnosť, že ak by ako konateľ poberal akýkoľvek príjem, čo i len minimálny, pre účely sociálneho poistenia by od uvedeného okamihu už bol posudzovaný daný príjem z výkonu funkcie, a nie príjem z výkonu činnosti SZČO z minulých rokov.

10. Dodal, že právny režim spoločnosti s ručením obmedzeným, založenej na účely poskytovania právnych služieb, sa spravuje rovnako Obchodným zákonníkom ako lex generalis, pričom Zákon o advokácii ako lex specialis stanovuje len niektoré špecifiká a obmedzenia v súvislosti s výkonom advokácie vo forme spoločnosti s ručením obmedzeným. Žiadny právny predpis, t.j. ani Obchodný zákonník a ani Zákon o advokácii, nestanovuje povinnosť konateľa, či už bežnej spoločnosti s ručením obmedzeným založenej za účelom výkonu podnikateľskej činnosti poberať príjem z titulu výkonu funkcie konateľa spoločnosti.

11. Za podstatný právny nedostatok napadnutého rozsudku považoval s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f/ SSP skutočnosť, že krajský súd v napadnutom rozsudku absolútne nevysporiadal s namietanými procesnými nedostatkami, ktoré boli podrobne špecifikované v bode 2 správnej žaloby. V zmysle argumentácie o namietaných procesných nedostatkoch bolo poukázané na to, že žalovaný ako odvolací správny orgán sa arbitrárnym spôsobom nevysporiadal vo svojom rozhodnutí s tým, že prvostupňové rozhodnutie nebolo vydané na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu a v súlade s platnou právnou úpravou, pričom odôvodnenie predmetného rozhodnutia absentuje riadne uvedenie skutočností, ktoré boli podkladom na rozhodnutie ako i úvahy na základe ktorých bol prvostupňový

správny orgán vedení pri hodnotení dôkazov. Zároveň sa správny súd nevysporiadal s podstatnou námietkou, že k vydaniu prvostupňového rozhodnutia prišlo skôr, ako bolo v zmysle rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu č. 702-0202079617-GC09/17 zo dňa 10.04.2017 právoplatne rozhodnuté o tom, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, t.j., že prvostupňové rozhodnutie o predpise nedoplatku na poistnom bolo vydané v čase, keď bol z nemocenského a dôchodkového poistenia riadne odhlásený, vzhľadom na čo bolo nutné rozhodnutie považovať za nezákonné. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR III. ÚS 328/05, IV. ÚS 14/07, II. ÚS 311/07, I. ÚS 265/05 ... a mal z a to, že v súvislosti s napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie porušil právo žalovaného na spravodlivý proces.

12. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

13. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadril podaním z 19. augusta 2019 s konštatovaním, že žalobca v kasačnej sťažnosti neuviedol také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo rozrušenie rozhodnutia žalovaného s návrhom, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

14. Vyjadrenie žalovaného bolo zaslané žalobcovi na vedomie dňa 11. septembra 2019.

V.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach;

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne;

21. Predmetom konania kasačného súdu v preskúmanej veci bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/5/2018-73 zo dňa 16. apríla 2019, ktorým krajský súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného Č. 43478-2/2017-BA zo dňa 21.

novembra 2017 spolu s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0213132617-GC04/17 zo dňa 23. marca 2017, žiadajúc krajský súd, aby preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

22. Podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 338/2013 Z.z. účinného od 1. januára 2014 samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a v kalendárnom roku rozhodujúcom na vznik alebo trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby dosahovala príjmy uvedené v §3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

23. Podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. účinného od 1. januára 2008 povinne dôchodkovo poistená osoba je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená.

24. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 338/2013 Z.z. účinného od 1. januára 2014 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5 a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem uvedený v §3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v §138 ods. 5, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa §138 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 252/2012 Z.z. účinného od 1. januára 2013, vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby a dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti je mesačne najmenej vo výške 50% jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa platí poistné.

26. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že žalobca bol od 1. januára 2001 zapísaný v zozname advokátov, vedenom Slovenskou advokátskou komorou od č. XXXX. Súčasne bol od 6. októbra 2010 zapísaný pod číslom SXXXX ako správca v zozname správcov konkurzov a reštrukturalizácií, edenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava dňa 4. februára 2015 Registračný list fyzickej osoby - odhláska z povinného nemocenského poistenia a z povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby, s dňom zániku týchto poistení dňa 4. februára 2015.

27. Najvyšší súd v prvom rade upriamuje pozornosť na to, že poistné na nemocenské poistenie je povinná platiť povinne nemocensky poistená SZČO. Povinne nemocensky poistenou osobou je SZČO, ktorej príjem z podnikaniu a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5 (§ 14 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení). Povinne dôchodkovo poistená je SZČO, ktorá je povinne nemocensky poistená. Ako vyplýva z uvedeného, povinnosť platiť poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie vzniká iba za súčasného splnenia podmienky výšky definovaného príjmu za rozhodné obdobie a skutočnosti, že daný subjekt je samostatne zárobkovo činnou osobou.

28. Existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu; pre potreby zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení to má za následok, že musí byť považovaný za samostatne zárobkovo činnú. Z uvedeného dôvodu je povinne

nemocensky poistená podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení . Vznik a zánik tohto poistenia sa viažu na podmienky uvedené v § 21 zákona.

29. Najvyšší súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od záverov krajského súdu vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

30. Zákonodarca v § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. nerozlišuje v odkaze na zákon o advokácii medzi advokátom, ktorý vykonáva svoje povolanie samostatne a advokátom, ktorý advokáciu vykonáva ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným. Pokiaľ sám zákonodarca neprejavil vôľu v diferencovaní SZČO podľa § 5 písm. c/ v vzťahu k zákonu o advokácii a vo vzťahu k forme výkonu advokácie, je v danom prípade potrebné aplikovať komplexne zákon o advokácii vo vzťahu k § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. Samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorú má na mysli zákon č. 461/2003 Z.z. v §5 písm. c/ je preto každá osoba, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedených Slovenskou advokátskou komorou ako advokát.

31. Z uvedených právnych záverov vychádzala Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava pri vydaní neskoršieho rozhodnutia č. 702-0202079617-GC09/17 dňa 10. apríla 2017, keď podľa §178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vydala rozhodnutie, ktorým samostatne zárobkovo činné osobe JUDr. N. F. nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 4. februára 2015. Na odvolanie žalobcu Sociálna poisťovňa, ústredie, príslušná na rozhodovanie podľa § 179 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení, rozhodnutím číslo 43479-2/2017-BA zo dňa 14. novembra 2017, odvolanie žalobcu podľa rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia zamietla v celom rozsahu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava.

32. Najvyšší súd poukazuje na to, že Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava bola pri vydaní rozhodnutia č. 702-0202079617-GC09/17 dňa 10. apríla 2017 viazaná právnym názorom vysloveným v nálezoch Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach poistenia advokátov ako samostatne zárobkovo činných osôb. Z uznesenia pléna PLz. ÚS 1/2015-15 Ústavný súd návrh II. senátu pre účely zjednotenia odchylných právnych názorov s návrhom na vyslovenie právnej vety: „Pokiaľ advokát zmenil formu výkonu advokácie zo samostatného výkonu advokácie na výkon advokácie ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, po takejto zmene formy výkonu advokácie mu nezostal zachovaný status samostatne zárobkovo činné osoby pre účely zákona o sociálnom poistení“ zamietol.

33. Predmetom konania na krajskom súde bolo o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej o predpísaní poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 29 561,16 € za obdobie od marca 2015 do februára 2017. Žalobca námietky, ktorými dôvodil v žalobe a použil aj v kasačnej sťažnosti, že mu zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom 4. februára 2015, kedy sa stal jediným konateľom a spoločníkom právnickej osoby J. s.r.o. so sídlom č.d. XXX, XXX XX, N., IČO: XX XXX XXX, nemohol úspešne uplatniť v konaní, v ktorom pobočka a ústredie Sociálnej poisťovne rozhodovali o výške poistného z titulu trvania poistenia.

34. Základným predpokladom vzniku povinnosti odvádzať Sociálnej poisťovni povinné sociálne poistenie je zárobková činnosť fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú činnosť zákon o sociálnom poistení definuje v právnej norme § 3 tak, že zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá dosahovanie príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu. Dosahovanie príjmu zo zárobkovej činnosti

je jedným z predpokladov pre vznik povinnosti povinného sociálneho poistenia i v prípade fyzickej osoby, ktorá vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť. Zákonomdarca samostatne zárobkovú činnosť definuje v právnej norme ustanovenej v § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 1. januára 2014 tak, že samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a v kalendárnom roku rozhodujúcom na vznik alebo trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby dosahovala príjmy uvedené v §3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím. Príjem zo zárobkovej činnosti je rozhodujúcim kritériom tak pre vznik, ako aj pre zánik povinnosti platiť povinné sociálne poistenie. Podmienky vzniku a zániku povinného sociálneho poistenia u samostatne zárobkovo činnnej osoby sú upravené v § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom od 1. januára 2014. Podľa § 21 ods. 4 prvá veta zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 338/2013 Z.z. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 zaniká aj odo dňa, od ktorého nie je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie tejto činnosti. V predmetnej veci však bolo zrejmé, že žalobca bol v období po 4. februári 2015 držiteľom platných oprávnení na vykonávanie činnosti, preto k zániku jeho povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nemohlo v období po ukončení podnikateľskej činnosti dôjsť. Žalobca mal na účely sociálneho poistenia po 4. februári 2015 právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby nielen z dôvodu, že bol vedený v zozname advokátov, ale aj na základe tej skutočnosti, že bol zapísaný v zozname správcov konkurzov a reštrukturalizácií.

35. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, a preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

36. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd v súlade s § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, nakoľko žalobca bol v kasačnom konaní plne úspešný.

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.